

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

КАФЕДРА СТАТИСТИКИ

**НАУКОВІ ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ
НА МАКРО-, МЕЗО- ТА
МІКРОЕКОНОМІЧНОМУ РІВНЯХ**

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
НА МІЖНАРОДНІЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**СЕКЦІЯ
«СТАТИСТИЧНІ МЕТОДИ ОЦІНКИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
РОЗВИТКУ КРАЇНИ І РЕГІОНІВ»**

ОДЕСА 2015

УДК 311.213.3:330.34
ББК 65.051

Статистичні методи оцінки соціально-економічного розвитку країни і регіонів. Міжнародна науково-практична конференція «Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях», Одеса 22-23.04.2015. Одеса, ОНЕУ. – 2015. – 41 с.

Автори:

Підгорний А.З. – к.е.н., професор, завідувач кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Вітківська К.В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Милашко О.Г. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Ольвінська Ю.О. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Погорелова Т.В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Самотоєнкова О.В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Семенова К.Д. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Тарасова К.І. – к.е.н., викладач кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Піскун А.В. – викладач кафедри статистики Одеського національного економічного університету

У тезах доповідей наводяться результати дослідження науковців кафедри статистики щодо застосування сучасних статистичних методів для оцінки соціально-економічних процесів в Україні і окремих регіонах. Висновки та рекомендації авторів можуть бути корисними для викладачів, аспірантів і студентів, які займаються аналізом процесів, що відбуваються в суспільстві та економіці країни.

ЗМІСТ

Милашко О.Г. Індексний аналіз факторів туристичної діяльності.....	4
Погорєлова Т.В. Статистичний моніторинг фінансових результатів економічної діяльності Одещини	8
Самотоєнкова О.В. Статистичні аспекти дослідження ринку енергоресурсів в Україні.....	12
Ольвінська Ю.О. Проблеми соціально-економічного розвитку країн Євросоюзу	18
Вітковська К.В., Підгорний А.З. Методичні аспекти розрахунку втрат життєвого потенціалу населення на регіональному рівні.....	22
Семенова К.Д. Проблеми статистичного методу оцінювання ризиків на підприємствах	26
Тарасова К.І. Використання статистичної методології в оцінюванні внутрішніх ризиків підприємств	31
Піскун А.В. Основні макроекономічні пропорції України.....	37

ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН ЄВРОСОЮЗУ

Проблема нерівномірного територіального соціально-економічного розвитку країн привертає увагу економістів, політиків, теоретиків і практиків не перший рік. Яскравим прикладам нерівномірного розвитку є країни Євросоюзу. В даний час повноправними членами ЄС є 28 країн, що значно відрізняються між собою за рівнем основних соціально-економічних показників. Основним прагненням при вступі нових країн до ЄС є їхнє бажання зміцнити свою економіку, підвищити темпи її зростання. Однак на практиці країни стикаються з посиленням вже існуючих проблем і появою нових.

Спочатку одним з основних критеріїв розширення Євросоюзу був соціально-економічний рівень розвитку країни-кандидата. Тому країни, що вступили до складу ЄС до 1996 року, були однорідні за рівнем ВВП на душу населення. Про це свідчать розрахунки показників варіації. Так, у 1995 році ВВП у розрахунку на душу населення в середньому відхилявся від середнього рівня по країнах ЄС на 7029,5 дол. США або на 30,5%.

Але вступ до Євросоюзу у 2004 – 2007 рр. країн з більш низьким рівнем ВВП на душу населення призвів до погіршення ситуацію у регіоні. Особливо це стосується Болгарії, Польщі та Румунії, рівень ВВП на душу населення в тих країнах більше ніж у 2 рази нижче середньоєвропейського рівня (рис. 1).

Одним з показників, що характеризує кризові явища, які відбуваються у фінансовій сфері країн ЄС, є розмір державного боргу у відсотках до ВВП. Так, починаючи з 2005 року майже у всіх країнах

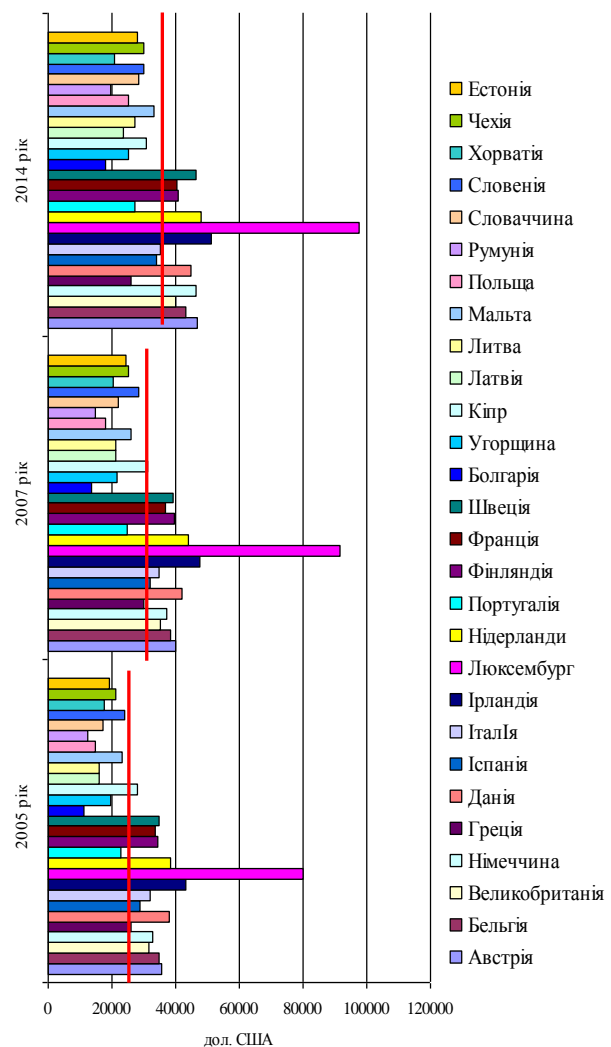

Рис. 1. Динаміка ВВП на душу населення у країнах ЄС

Євросоюзу (окрім Болгарії, Мальти та Швеції) спостерігається тенденція до зростання державного боргу. У 2014 році порівняно з 2005 роком державний борг таких країн як Великобританія, Іспанія, Португалія, Румунія, Хорватія, Естонія та Литва зріз більше ніж у два рази, Латвії, Люксембургу та Словенії – у 3 рази, а Ірландії – у 4 рази.

Остання велика хвиля розширення ЄС призвела к зниженню рівня добробуту населення деяких країн, які досі вважались досить благополучними. Це стосується Ірландії, Іспанії, Португалії та Греції. Певні труднощі відчула Італія, найстарший учасник європейської інтеграції. Також входження нових країн-учасників в Єврозону, окрім існуючих вигод, несе і додаткові витрати, які в першу чергу відчуває на собі населення. Так, у 2010 році спостерігались значні темпи інфляції порівняно з 2005 роком у Великобританії, Угорщині, Греції, Данії, Кіпрі, Польщі та Швеції. Але у 2014 році зростання темпів інфляції уповільнилось та у таких країнах як Болгарія, Угорщина, Греція, Іспанія, Кіпр, Португалія, Словаччина та Хорватія спостерігалась дефляція.

Погіршення рівня добробуту населення спровокувало появу ряду інших соціальних проблем, особливо у країнах, що недавно вступили до ЄС. Слід відмітити, що єдиний соціальний простір Європейського союзу формується досить повільно. У ході розширення Європейського Союзу виявилися як сильні, так і слабкі сторони Європейської соціальної моделі. У країнах Центральної та Східної Європи досить повільно створювалися нові для цих країн організаційні форми соціального захисту тих груп населення, що найбільше постраждали від ринкових перетворень [1].

Однією із основних соціально-економічних проблем ЄС є безробіття. У 2014 році в середньому по країнах ЄС рівень безробіття склав 10,5% проти 8,3% у 2005 році (рис. 2).

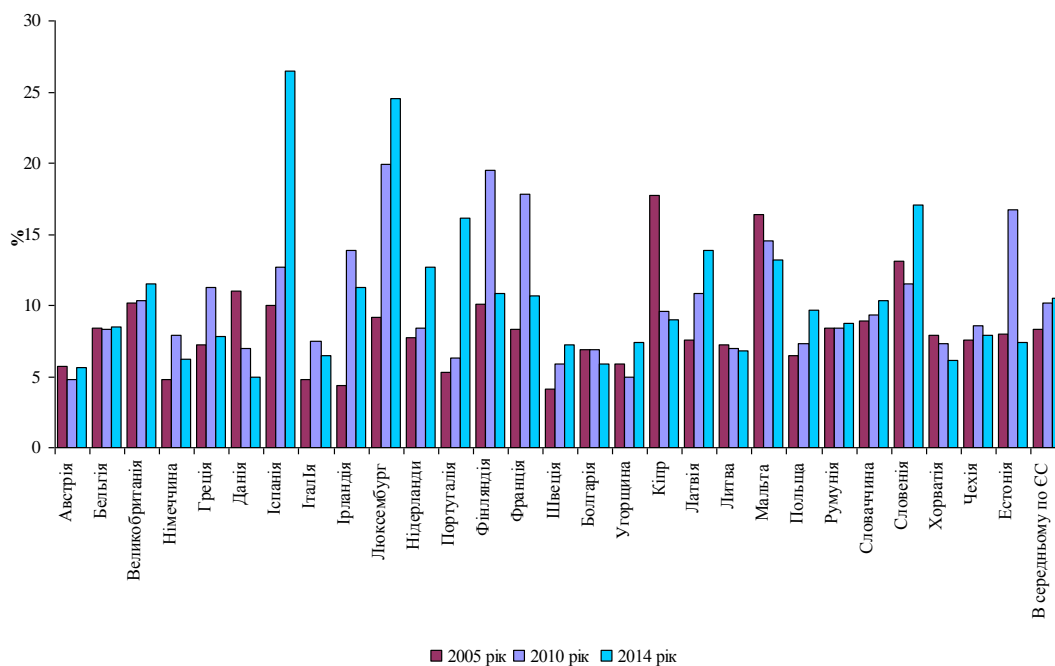

Рис. 2. Рівень безробіття в країнах Євросоюзу

Серед країн найвищий рівень безробіття у 2014 році спостерігається у Греції – 26,5%, Іспанії – 24,5%, Хорватії – 17,1% та Кіпрі – 16,1%. А найменший - у Данії та Австрії відповідно 5,0% та 5,6%.

Серед проблем, з якими стикаються країни ЄС, слід також відмітити старіння населення. Країни Західної Європи в даний час переживають демографічну кризу: низькі темпи народжуваності, збільшення тривалості життя населення і як наслідок – старіння націй і нестача працездатного населення [4].

Старіння населення тягне за собою збільшення частки пенсіонерів за віком, що в свою чергу призведе до зростання витрат пенсійних фондів на виплату пенсій. Слід відмітити, що питома вага осіб віком старше 80 років у країнах ЄС, зростає значно швидше ніж питома вага людей похилого віку в цілому.

Збільшення частки літніх людей ставить перед суспільством завдання організації догляду за ними, а також якісної перебудови системи охорони здоров'я: розширення мережі медичних, геронтологічних закладів, служб, які надають допомогу самотнім і безпорадним старим.

Ще одна проблема, викликана старінням населення, це зайнятість населення похилого, що бажає працювати. Враховуючи рівень безробіття в країнах ЄС це досить серйозна проблема. оскільки робочих місць бракує населенню працездатного віку. Це може призвести до конфлікту поколінь і загострення конкуренції за робочі місця. Вирішити це можливо за допомогою підтримки розвитку приватного бізнесу та малих підприємств [5;6].

Ще однією проблемою, на яку слід звернути увагу, є збільшення потоку нелегальної міграції. Лише за 8 місяців 2015 року у країни ЄС прибуло більше 350 тис. біженців та інших мігрантів, що на 60% більше ніж у 2014 році.

Все це негативно впливає на людський розвиток країн. Так, починаючи з 2009 року всі без винятку країни ЄС втратили свої позиції у галузі людського розвитку (рис. 3).

Так, Болгарія та Румунія у 2009 році мали високий рівень людського розвитку, а у 2014 році – середній. Такі країни як, Португалія, Кіпр, Мальта, Греція, Чехія, Італія, Словенія з дуже високого рівня знизились до групи країн з високим рівнем розвитку.

Таким чином, країнам-учасникам ЄС, а також країнам, що планують вступити до Євросоюзу, треба зважити усі «за» та «проти», та виробити нову стратегію розвитку, яка буде спрямована на подолання вже існуючих проблем та попередженню нових.

